

Punková noc

Trihlav špeciál 2019

Michal Cagarda

Je sobota, po obedě, a ja som doma sama – robím poriadky v dome, keď tu zrazu volá kamarát Kýbel': „Lucka! Pod' von na punkový koncert!“

A ja na to –

„Idem!“

Zastavím sa veru na minútku, dáme pivko – jedno – ved' už bolo na čase.

„Šak' koľko sme sa nevideli!“ ručí mi do ucha kamarát.

Tri mesiace, Kýbliček – vravím ja.

Tri mesiace ubehli od Havárie v meste, toľko sa toho odvtedy udialo, a jeden voľný večer si snád' zaslúžim: „Čakaj ma, zlato!“

Vypnem mobil, hodím ho het do obývačky, pozriem peňaženku.

Čo ma to napadlo?

Nemala by som ísť. Ťahá mi na štyridsaťpäťku, som chorá (prípád pre psychiatra), takmer bez peňazí, a idem sa vláčiť' po zábavách. Dnu do klubu sa mi naozaj nechce. Neskončí sa to dobre.

Ale...

Dnes - mám - voľnú - sobotu. Ďalšia taká nebude. Všetky tri deti sú na výlete. Dom je úplne prázdny a aj v práci mám smenu až v utorok.

Ved' len prídem, pozdravím, odídem.

Budem iba chvíľku.

Vytáhum obnosenú koncertovú bundu, deravé tenisky a vyrážam „dole“, kilometer k potravinám v Záhorskej Bystrici, vybrať peniaze.

Nemám sa kam hnať. Je pol siedmej a do koncertu ešte kopec času, no než zídem ulicou, začínajú padať prvé kvapky. V rádiu na dnes hlásili lejak. Dedina je úplne vymretá, susedia pozatváraní vo svojich pevnostiach, a pri potravinách nevidím ani kamarátov štamgastov s poloplnými lahváčmi v rukách.

Pred časom v Záhorskej na konečnej autobusov opäť otvorili starú ubytovňu. Zvnútra-zvonka je to pozliepaná barabizňa, donedávna sa tam zliezali hlavne naši cigáni z ktorejsi stavby, ale teraz z nej vychádzajú traja mladí Afgánci; navoňavkovaní, vyparádení; tlstí-hluční fešáčikovia na love. Prvé dve zastávky sú mojimi jedinými spolucestujúcimi. Krčím nos (z kapucne mi naň steká novembrová kvapka), snažím sa ich ignorovať, lenže nemôžem si pomôcť. Ledva stíham prehltáť sliny. Z domu nie som ani pätnásť minút a už sa celá klepem, prichádza na mňa prvý záchvat.

Ja...

Hľadím na svoj odraz v okne. Zhlboka dýcham.

Ovládaj sa, Holka.

Hlavne žiadne scény.

Drž sa od nich ďalej.

Nepotrebuješ si robiť nové problémy, že nie?

Pri Krematóriu k nám pristupuje ďalší klenot, známa tvár z Podkerepušiek. Poznám ho po mene, na základnej som s ním chodila dva roky do triedy, no volajme ho Šupák, nech mu nerobíme škodu. Zlatý je, pobudol v Ilave istý čas, ako sa dozvieme cestou. Je tak spitý, že aj Afgánci z neho onemeli. Na krátky okamih sa otočí mojim smerom; je to len sekunda, ale obom nám bohato stačí: Šupák strnie vo svojej póze, zahanbene sklopí zrak a sťahuje chvost, bez pochyby ma tiež spoznáva. Sledujem, ako sa tacká, kníše, hľadá vhodnejšiu obeť, a nakoniec si prisadne ku zronenému úradníkovi, hen na konci autobusu. Brílovec je taký šťúpľý mladík. Môže mať tridsaťpäť rokov, ale jeho líčka sú hladké a jemné a bez jedinej vrásky, slnečný lúč nezažili od základnej školy.

Chúďa sa teraz márne snaží zmiznúť, vymazať sa z autobusu. Majster z Ilavy ho už obkľúčil, nieto viac úniku. Sedeli tam vedľa seba, chalan pri okne, tvár natlačená na sklo, a basista rázne naklonený krížom cez obe sedadlá – chce svojej koristi vidieť priamo do očí; chce mu všetko

vysvetliť, celý životný príbeh mu vyrozprávať; a veru mu ho aj povie, a potom ešte niečo navyše. Huba sa mu nezastaví až po Patrónku.

U Piráta v Ymce je plno, len Kýblik čučí sám, bez nikoho, pivo pije.

„Tu máš lístok, 30 é,“ víta ma. „Je to hore v Dukle.“

Ach, čerta.

A ja som vravela, že chcem ísť dnu? Do klubu?

Kýbeľ je vám už taký kamarát. Keď raz do roka ide na zábavu, stiahne so sebou všetkých okolo – „*tak do piče prišli sme sa baviť, nie?*“ – a keby v klube aj zle bolo, vinníka si nájde. Kapelu napríklad. „My dnes budeme v pohodičke, chaloši, v pohode... Toš na zdravie, Lucka! Na tvoje!“

Nech by som skúsila odvrátať prerastenému sťahovákovi.

Zapíjam ja svoje skromné úspory čajom, rumom, hop s tým do krku, nech je na koncerte dobre, nech je veselo. Punk-rock nie je môj žáner, skôr sa bavím na tých extrémnejších kapelách, a na moju smolu bude malý rumík tým posledným poctivým nápojom za celú noc. Ďalších osem é za tvrdé nedám a po posilnenom čaji budem musieť zvyšok večera prestáť so samoserom v ruke.

„Zajtra mi bude blbo, po pive mi je vždy blbo,“ sťažujem sa Koliesku – zrovna došiel, taký ružolíci guľatý pánko, vysmiaty a smutný zároveň. Vdovec ešte pred päťdesiatkou, ženu mu vzala rakovina.

Rovno nám nesie nové kolo a s ním k nám ťahá ušuchtaného, krívajúceho Tommiho.

Tom je staroveká ikona bratislavského metalu, starý fízal a náš mentor v zločine. Musí mať už po sedemdesiatke, ale stále sa tu motá a stále žije; každý metlák sa s ním pozná a každý je s ním kamarát. Kýbeľ z neho nie je nadšený, nemajú si moc čo povedať, toš ale – zdravím ho – Tommi – pod' k nám. Čo ty tu? Prišiel si na punkový koncert? Čo sa ti stalo?

„Nie, na koncert nie. Na oslavu.“

„V Randali?“

Randal je ďalší klub v suteréne budovy, o polovicu menší od Dukly a o polovicu prítulnejší. Aspoň pre nás, tých menej zazobaných kovožrútov a headbangerov.

„Ne-e“, kýve hlavou Tom. „Tu. U Piráta.“

„No nech ma roztrhne.“

„Mróó... Tak prepáč, Holka...“

Zo všetkých pajzlov, čo sú v Ymce, ja sa najčastejšie skrývam v tomto. Kedysi to vraj býval zastrčený punkový barík, ale dnešný šenk po ňom zdedil jedine tak meno. Koncom druhého desaťročia priestory obsadili umelci, divadelníci. Tí z nich vytrhali všetko drevo, strhli murované priečky a putyke dali nádych sterilného open-spejsového workshopu. Rock (pinball, šípky a Playstation) sa sem vrátili až pred piatimi rokmi, keď mesto stoplo umelcom granty. Ochotnícke divadlo nahradili VIP afterparty pre kapelky a ja – zo všetkých ľudí – ja som bola tri roky ich barmanka. Svoj tichý kútik (ďaleko od davov pred výčapom) som si tu doslova vydrhla.

A teraz sa pri ňom tlačí polovica Bratislavy.

„Ty si chuj,“ vravím Tommimu, „musíte tu byť zrovna dnes?“ a Tommi sa len senilne škerí, robí ramená.

„Je mi z vás na nič, Tommi. Chce sa mi ísť domov, Tommi. Toto je môj bar. Môj stôl,“ zabúcham po dreve. „Potrebujem na vzduch. Pod' von na cigu, Tommi.“

Dohráme divadlo pre otráveného Kýbl'a a vstávame preč. Vonku stále prší, ale pred budovou sa už nazbieral slušný dav; nad ním víri magický dáždnik z cigaretového dymu a punkáčom je pod ním hej. Kľučkujeme medzi deťmi kamsi het, Tommi sa zdraví vľavo-vpravo, a nakoniec si nájdeme kúsok miesta za starou rozmlátenou búdkou s fast-foodom.

„Ukáž ruku,“ zavelí a zapaluje si cigaretu.

Zhrňam rukáv vetrovky a otrčím mu tetovačku na zápästí. Tento týždeň som sa dala očipovať – kvôli práci, kvôli papierom od poisťovne, ale hlavne kvôli pasu. Bez čipu by ma von z Únie nepustili. Nie mňa, s mojím registrom.

„Hm,“ Tommi ma chytí za lakeť a pritiahne si kód až k nosu. Vyzerá celkom ako nebohý inšpektor Kolombo z ktoréhosi pravekého seriálu: Nízky pokrčený mužiček, zhrbený, trochu pribrzdený, vyžitý ako jeho obnosený dlhý plášť. Pod prepadnutým hrudníkom sa mu týči lavórový pupok a plešatú hlavu mu škrtá posledných pár neostrihaných chlupov vyrastajúcich kdesi spoza uší – ale Tommiho to netrápi. Tommi je nad vecou. Tommi, inšpektor na dôchodku, si ani pri pive neodpustí minútku snorenia.

„Fušerina,“ odplúje si nakoniec. „Ale dobre si spravila. Aký ti dali level?“

„Najnižší.“

„Najnižší, najnižší, jak, najnižší?“ čumí na vypálený hologram. „Ako ti mohli dať najnižší? Minule som t'a videl, behala si ako sfetovaný Číňan za kostolom a palicovala si, čo sa pohlo... Mali ti dať kazajku!“ smejeme sa.

Tommi má samozrejme pravdu. Nevidíme sa od Havárie prvýkrát, vie že mávam záchvaty. Som jedna z tých, neurotických kriplov, čo si to v lete v Bratislave odsrali. Len pred hodinkou na mňa takmer prišla ďalšia epizóda; koľko chýbalo, aby jeden fešák z Afganistanu letel von autobusovým oknom, druhému by som otrieskala hlavu o tyč, a ten najsladší by skončil s hasiacim prístrojom v krku. Lenže nič z toho sa tento raz nestalo, dámy a páni, predstavenie bolo zrušené, a pred Tommim stojí svojprávna matka troch detí zo satelitnej štvrte, ktorá má na zápästí vypálený novučký čip s najnižším rizikovým stupňom: „*Táto pani je svätejšia od Matky Terezy.*“

Presne tak.

„Pajcla som testy,“ hovorím Tommimu.

Nič viac mu vysvetľovať nebudem, starému špiclovi, aj keď sa Tommi stále vyhŕňa a div že mi tetovačku neolizuje – myslí si, že žartujem. Ale to je jeho vec. Nebudem sa mu spovedať. Dnes som prišla na koncert. Toto je môj večer. Prišla som sa zabávať.

„Naozaj si zvrzala testy... Holka...“

Ach, Ježíši Kriste, Tommi. Hlavne ma tu nezačni ľutovať. Čo si vlastne čakal? Že budem medzi ovce chodiť s transparentom – „*Pozor! Prichádza striga!*“ – že sa nechám označovať – táto pani má *štajnov syndróm*, patrí do psychiatrickej klietky, lebo keď dostane amok, všetkých na sto krokov rozomelie do klobás a hamburgerov...?!

Kašlem na vás. Skôr sa hodím zo strechy, než by som sa priznala.

Tommimu to budem zbytočne znova vysvetľovať. V auguste bol v Tatrách, kdesi v prdeli ďaleko. Nepochopí, čo nám spravili – čo sa s nami stalo, keď Ukrajincom horela fabrika na Legionárskej, a tie nenažrané ukrajinské svine zamorili polovicu Nového Mesta rádioaktívnym fetom.

V malých čistých dávkach ukrajinská káva pôsobí ako prémiový stimulant. Ukrajinci ňou krmia svojich programátorov, majú na to od štátu štampel – káva je návyková asi ako návšteva u zubného chirurga („legálne bezpečná“) a žiadneho Slovana predsa kvapka toxickej bolesti neodradí, keď ide o extra profit: Postaví za svojho geniálneho šprta tri gorily, naleje mu ju do hrdla lievikom, a z programátora je razom na niekoľko dní príkladný eko-friendly biocomp, stačí ho dobíjať vodou a cukrom.

Lenže *my* sme nedostali *malú* dávku.

My sme to na ulici dýchali celé doobedie.

Mesto po požiari vymrelo ako po chemickom bombardovaní, motali sme sa ním ako sfetované, pokazené mátohy, ktoré s apetítom mordovali ešte tragickejšie prípady – a ja som bola jednou z nich – *ja* som si prežila

tú bolesť, zúrivosť; a potom ľútosť, samozrejme, voľný pád do depresie, keď človek precitne zo zdesenia; neskutočnej hrôzy, že odrazu utekám – ja! – pred policajtom a snažím sa nedať zastreliť. Domov som sa z toho pekla dostala až podvečer. Skrčila som sa pod ľadovú sprchu a zvyšok dňa som preplakala nad dolámanými nechtami a rozbitými kolenami a nedokázala som sa prestať nenávidieť, skratovaným mozgom mi neprestávala brnieť absolútne trefná poznámka z českých správ:

Stali sa z nás zombi-ítečkári.

Počas Havárie som pracovala pre dopravný podnik. Krúžila som s električkou od Zlatých Pieskov po Starý most a zasa nazad, krížom cez celú zamorenú oblasť. Dispečing bol mŕtvy (niekto z nás ich stihol hacknúť), mobil nechytal signál a policajti na nás nemali čas. Padol im celý systém, ledva zvládali evakuovať na Záhorie „tých dôležitých“.

Prvý záchvat som dostala okolo ôsmej. Spomínam si, že augustové slnko už pieklo ako v trópoch, a kávový popol sa mi na tele miešal s potom; každý kúsok odhalenej kože som mala pokrytý mazľavou kyselinou, a to svinstvo sa mi prepaľovalo až do kostí; stekalo mi do očí; mala som to v pľúcach a v krvi a v hlave; káva ma spaľovala ako papier; a aj tak som sa nedokázala zastaviť, bolo to príliš nádherné, moje vedomie stále zrýchľovalo, analyzovalo, ako špongia nasávalo každú informáciu v dosahu; a potom som uvidela toho pána. Môj prvý zárez do hit-listu. Sedel na koľajniciach, ruky mal zložené pod zadkom, a čakal. Musela som za ním von z kabíny, musela som na neho vytiahnuť výhybkovú páku; a viem, že sa mi železo v dlaniach neustále kĺzalo, ale po každej rane som tyč vždy nejako udržala, oprela ju o zem, a až potom som udrela znova; a ostatní v električke mi rozumeli; ten pán nám bránil v ceste. Bol to len mŕtvy proces, bug v systéme, a takéto chyby treba vyrezať a odstrániť ako genetický defekt, aby „tí ktorí myslia“ mohli pokračovať v ceste ďalej.

Môj prvý záchvat.

Ak si niekto na zdravotnom čipe vyslúžil najvyšší rizikový stupeň s „PNK“ („pozor, nekŕmiť, kúše“), bola som to ja.

„To ja som si sama dala najnižší level,“ prerušila som nakoniec mlčanie. Tommi na mňa stále zíza ako na zjavenie. „Nepotrebujem si robiť problémy. Raz tá hystéria opadne a potom balím deti a utekám het do Uruguaju.“

„Si blázon. Mala si sa dať nechať liečiť.“ Tommi mi púšťa ruku a zhlboka si potiahne z cigarety. „Ale aspoň dačo, aspoň si sa im priznala. Všetkých očipovaných chcú odškodniť...“

„Budúci rok,“ skáčem mu do reči.

Jednorazovo.

Vtedy ma odhalia. Ďalšou zdravotnou prehliadkou neprejdem. Nejaký chytrák sa pozrie na moje odbery a zistí, že mám moč štrnásť-ročnej a krv ako od vlastnej dcéry. Jedno ráno sa zobudím v nemocnici, ruky a nohy pripútané k posteli, do každej žily a do každého otvoru nastrkané hadičky.

„Čo si taká... Hlavu hore, Holka,“ *zasa ma utešuje*, neprestáva ma dráždiť. Tommi... Ja chcem naspäť toho arogantného, zlomyseľného päťdesiatnika, ktorý nás kedysi učil strieľať na potkanov! „Niečo ti nakoniec vyplatia, uvidíš že bude lepšie.“

„Keď vravíš.“ Je mi to úprimne jedno. Chcem túto debatu konečne ukončiť. Ľudia ako ja po Havárii narobili veľa zlého a rozhodne nás za to „odškodňovať“ nebudú.

„Máš pre mňa niečo? Nové fušky?“ skúšam zmeniť tému. Odkedy ma pre „labilné správanie“ vyhodili z dopravného podniku, prežívam z bokoviek. Zohnala som si robotu za pokladňou v jednom zastrčenom obchodíku, ale tá ledva pokryje účty. Na štyri letenky mi nezarobí. „Profesor bol spokojný? Nejaké problémy? Zožrali mu, že to napísal on?“

„Profesor je spokojný. Je to akademik, daj mu pár mesiacov, ešte ho grilujú na komisii. Mám pre teba doučovanie, keby si chcela.“

„Chcem. Idem už dnu, Tommi,“ lúčim sa.

„Veď... choď... a... Holka...“ Tommi si ma pritiahne k sebe. „Neblbni. Nechľastaj. Robí ti to zle, dávaj pozor. Keď ťa takto chytiá... Nikdy nevieš. Čo ak po tebe idú? Nemysli, že ti všetko prešlo.“

Teraz mi hovorí z duše. Viem, že má pravdu, ale túto noc ho nebudem počúvať. Pobožkám ho na starecké líce a jemne ho odtlačím.

„Nechytia ma, Tommi,“ hovorím a vraciam sa naspäť do krčmy.

Pivo, rum mi pomaly stúpajú do hlavy.

Z klubu už počujem hrať muziku, burcujem teda Kýbeľ s Kolesom od stola, sekám im kotvy, a vyrážame z preplneného Piráta hore.

Lenže v Dukle je tiež nával.

Pred vchodom zápcha, za vchodom zápcha.

Vidím to tak, že kým sa dostanem dnu, spoza chrbta ma penetruje kýsi starší pán s šedivejúcim čírom; a dievčina predom mnou mi jakbysmet dá temenom šajbu do zubov, ak sa na ňu ešte viac nalepím.

Život je pes, vravím si, ťažký je údel pravých punkáčov. Tu a teraz s nimi musím držať v dobrom i v zlom. Keď sa máme tlačiť, budeme sa tlačiť...

Ale čo to, prečo si ja vlastne zúfam?

Prečo mi slza steká po líci?

Veď som tu s Kýblikom!

Kamarát sa veru neserie, nebude sa o prdelky obtierať, nezletilé slečny deflorizovať. Zatlačí na zdeseného vyhadzovača a sám – svojpomocne – otvára vchod klubu dokorán. Ostatná tisícka ľudí s úžasom sleduje a nechápe: Kto to je, kto je tento nadrozmerný pán, a prečo neprišiel už skôr?

V Dukle obsadzujeme najbližší stôl a okamžite sa k nám votrie životom veru preskúšaná žienka – škaredá, že aj mňa zamrazí – „čaute

kamaráti, čaute priatelia“ – dvakrát sa nadýchnem a je medzi nami zakorenená, hádame sa ako princezné zo škôlky.

„Boxuješ?“ pýta sa nakoniec, hlava sklonená, očami hypnotizuje stôl.

„Čože to?“ nechápavo krútim hlavou. Pre pána... Koho som to zasa urazila? Snáď nie bitkárku?

„Všetkých troch by som vás zložil.“

Ty si ON?

Ty si *chlap*?

Neubránim sa úsmevu, punkáči sú niekedy úžasne zlatí. „Áno, zložil“ – súhlasím – a pod stolom si roztáhujem stuhnuté, premoknuté svaly; štyridsiatnicke kĺby od radosti praskajú a neschladí ich ani Kýblikov varovný pohľad. „Ty, človeče,“ kývem hlavou a márne formulujem vetu, ktorú by šlo vysloviť nahlas – *veď tu hopsáš ako perníkový jogín, ty kokotko, s kým sa chceš biť?* Snažím sa mu nezísť na excentrický make-up, ale – až ma svrbí dľaň, ako mu chcem streliť facku. „Počuj... Môžem sa pozrieť...? Ten prsteň... Pekná robota... Neprídeš mi ako ženáč, ty si doma sám, alebo ženatý? Hej? To fakt? Aké staré decká? Malé deti? Prečo sa chce foter na koncerte biť? So mnou?“

mlčí, hľadá na dno pohára, vytáhuje cigarety.

„Máš oheň?“

Nemám oheň, tu sa nefajčí.

„Kto zakázal?“

Najskôr ho chce zmlátiť tiež.

„Na vstupe je obrovská ceduľa“, vravím, ale rozbaľujeme mu balíček a ponúkame jednu.

„Všetkých troch vás zložím!“ opakuje ďalej svoje.

Zhlboka sa nadýchnem k legendárnemu prejavu, konečne sa začínam baviť, ale Kýblik ma už pozná, šípi problém. Strčí si ma pod pazuchu a

odnáša preč. Nechávame peťucha samého so svojou cigaretkou, kým ho vyhadzovač nevyrazí von na ulicu.

Dukla je rozdelená na niekoľko častí. Na vzdialenejšom konci haly (vysoko nad pogovacím parketom) je hľadisko na sedenie. Priamo pod ním nájdete bar. Hľadisko je obyčajne zatvorené alebo za príplatok, ale dnes si mohol sadnúť každý – nezdráham sa teda navrhnuť – nuž, veď páni – máme svoj vek – usadíme sa! Miesto tam predsa je, aha ho, presne pre nás troch ho vyhradili, rovno v strede radu. Stačí vyšľapať desať schodov a máme exkluzívny výhľad.

Už ani nepamätám, kedy som naposledy na koncerte sedela. Kým hrá hudba, po sediačky sa necítim vo svojej koži. Dnešné kapelky ale nepoznám a nechce sa mi viac gniaviť s mládežou; rozložíme sa teda ako šľachta, zásobení nápojmi a pochutinami; spokojní a nadržaní na riadnu melu; a do toho nám páni muzikanti začnú brnkať sladučké pop-rockové melódie. Kýbliček sa krúti, stoná, prekladá svoje muky nervným monológom, a dusí nás ostatných hotovým nešťastím: „Toto nie je punk, sorry hoši, toto nie je punk, toto nie je punk“. Koliesko si zatiaľ nezaujato srká svoje pivo, krčí ramená, a zasa je len na mne, aby som tú ublíženú horu svalov a sadla utešovala: Čože ti ja, Kýblik, viem? Volajú sa predsa *Špáratko*. Čo si čakal, že *Špáratko* asi zahrá? Napalm Death Revival?

Ale odtrpíme si ich, vydržíme až po headlinera. Na pódium konečne vybieha frontman (je to Ješko; starý precitlivený chuj, ťahá mu už na šesťdesiatku), zahromží pästičkami, a ja si prvýkrát uvedomujem – mám problém ho ďalej triezvo vnímať. *Myslím si*, že počujem čo ziape – „*Čistá Závist*“ – *myslím si*, že kotol pred pódium práve vybuchol, a rozzúrené deti post-hipsterskej éry na prastaré pesničky skáču a trsajú ako barbari po hlavách mŕtvych legionárov; z pol-litrákov im strieka medovina s rumom, podlaha sa pod nimi láme na triesky, a uhladení vegánski starčekovia sa nad nimi na pódiu vydesene trasú a kňučia ako svorka premoknutých jorkšírov. Nikto kapelu vopred nevaroval. Nikto im nepovedal, aké je to hrať v po-štajnovej Bratislave. Prvýkrát vidia *Pokazených* na vlastné oči.

A možno – *myslím si* – možno sa mi to všetko len zdá.

Kolotoč pred pódium sa mi zlieva do rozmazaných kruhov, reflektory sa mi zarezávajú do očí, pesničky znejú jedna ako druhá. Tommi ma pred chlastom varoval. Mohla som tušiť, čo *príde*. Od istej skladby sme zliezli dole, bližšie k mele. V hlave mi hučí... Snažím sa rozpomenúť...

Bola som práve teraz v kotli?

Alebo som stála v rade na pivo?

Neviem.

Cítim sa...

Stratená.

Sama, opustená uprostred lesa; ľudia zmizli, sú preč, a mňa obkolesuje hradba pichľavých, zakorenených stromov. Hlúpych stromov. Nemých stromov. Stoja tu už sto rokov, z každej strany na mňa tlačia, a ja sa nemôžem prebrať von, *nechcú ma pustiť*, niektoré na mňa zazerajú, vyvaľujú zdrevenelé oči, sledujú ma, svine, esecáci, zasraní fízli, tak nakoniec si po mňa predsa prišli, kurvy, ani sa viac nesnažia schovávať.

Musím odtiaľto preč.

Musím odísť, hneď teraz.

Hlavne žiadnu paniku.

Stále sa na mňa dívajú!

Rob to, čo ostatní, Holka. Stoj na mieste. Nehýb sa.

A ja poslúchnem. Podvedome registrujem, že mi spred klubu ušiel posledný denný spoj domov; že mi ušiel nočný autobus; že odbíja polnoc...

A hudba stále hrá.

Jednotvárný punk-rock ma kvačí k zemi, uspáva, ale koncert nakoniec predsa končí. Spevák Ješko sa rozčítene lúči, a ja sa lúčim s ním... Lúčim sa ako najlepšie viem, no Kýbeľ s Kolieskom sa nikde nezberajú. Koleso naraz ožíva až o tomto po-polnočnom čase, guľaté líčka sa mu červenejú a

z očí mu šľahá raz chtivosť, raz bôľ. Doteraz len chodil po pivo, nepovedal pol slova, a tu ho na záver vidíš s hudobníkmi sa bratať, oplana.

„Vy chcete ešte ďalej chľastať?“ neverím.

„Jasné.“

„Ja už štvrté pivo nedám“, vravím, naozaj nevládzem, a ďalší autobus mi odchádza až o pol druhej. „Museli by ste tu so mnou vydržať.“

Koleso krúti hlavou: „*chod' ty domov, Lucka, si ty už riadne rozkolísaná,*“ čítam mu v tvári.

A ja idem.

Krivkám, na nohe mi fialovie palec, svaly protestujú, bojujem sama so sebou, ale idem – idem domov!

Pozriem ešte do Piráta, no Tommiho nikde nevidím. Jeho oslava skončila pred hodinami; za chvíľu sa sem dovalí Koliesko, zamkne únikové východy a začne liať do otrasených muzikantov teplú borovičku.

„Tommi odišiel?“ pýtam sa osamelej skupinky temných vysokoškolákov, hustopekelných metalistov. Fešákov som v opustenom šenku tak zaskočila, že úplne stratili reč.

„Ty si Holka?“ osmelí sa jeden.

Ja som Holka?

Nikdy predtým som tohto mladíka nevidela. Alebo...

Poznáme sa? Je mi povedomý, ale za nič si ho neviem zaradiť. Videla som ho na koncerte? Možno bude z Tommiho partie. Videla som ho *pred* koncertom?

Nie.

Teraz by ležal pod stolom. Tento mladý pán ale pod stolom neleží. Je pri plnom vedomí. Presvedčený abstinent, zábavný ako voda s citrónom. A kým na neho civím, sekundy mi zatiaľ tikajú. Do pol jednej potrebujem byť na Starej stanici. Musím stihnúť nočný autobus.

Nemysli si, že ťa nesledujú – to povedal Tommi, že?

Presne tak. *Ja som to nevravela. Predsa nie som paranoidná.*

Alebo som?

Nie.

Nebud' hlúpa, ženská. Nie si paranoidná.

Musím ísť.

„Kto... si... sa pýta?“ snažím sa artikulovať, hrať sa na triezvu, ale nejde mi to. *Musela som sem ložiť? Musela som sa im ukazovať? Ako sa z tohto vyvlečiem?*

„Ja... Som...“ jachtá dlhovlasý pekelník, „z univerzity... A vy ste... Pre Profesora ste nedávno napísali... Ja som...“

„Ja som – *napísala* – čo?“

„Tommi mi volal, že vás tu nájdeme.“

„Tommi? Tak je tu, alebo odišiel?“

„Tommi odišiel.“

„A on vám volal? Čo vám povedal? Pre akého Profesora? Čo som napísala?“

„Napísali ste Profesorovu poslednú prácu.“

„A ako hobby pri tom robím za pokladňou.“

„Nežartujte. Profesor nedokáže obhájiť ani svoje ponožky. Celá univerzita vie, že to on nepísal. Boli ste to vy.“

Mračím sa na temno-temnú trojicu a márne rozmýšľam, čo s nimi. „Za pár minút mi ide autobus,“ vravím, jazyk ledva poslúcha. „Nemám na taxík. Čo odo mňa chcete? Rýchlo.“

„To nemá význam...“ kúše sa prvý, „je opitá,“ vrčí druhý, „chceme s vami pracovať,“ nakoniec zo seba vytlačí tretí, „chceme si vás najat'.“

„Najmite si Tommiho,“ prasknem dverami a idem preč. Nikto za mnou nevybieha. Nikto ma nezastavuje. Vysokoškooláci zostali v krčme a s nimi aj ich podivné návrhy.

S Tommim sme mali dohodu.

Keby tu bol, roztrhám ho na mikro-tommíkov.

Všetky bokovky robím cez neho. Hovoriť o nich budeme len osobne. O mne nikdy nepadne ani slovo. Pre druhú stranu neexistujem. Tommi ma nebude spomínať v mailoch, na čete, a už vôbec nie cez telefón.

Nemysli si, že ťa nesledujú.

Ten grázel, ten zasraný starý fízel.

Išli za mnou až na koncert? Alebo sa zavesili na Tommiho? Počúvali nás s Tommim pred Ymcou?

Odkiaľ vedia o Profesorovi?

Blafovali. Tipli si a so šťastím uhádli.

Stretla som ich predsa náhodou. Ja som našla ich. Nie oni mňa. Nečakali ma.

Sú to len provokatéri. Mamrdi.

Z Ymci ide na Starú stanicu priama ulička, Palárikova. Na zastávku to nie je viac než desať minút. Vylovím z vetrovky mobil a kýmsi zázrakom ho odomykám; chcem zavolať Tommiho, ale na displeji už bliká jeho číslo: Dva zmeškané hovory. Postláčam náhodné tlačítka a čarovné sklíčko sa razom rozzvoní.

„Holka.“

Tommi je ešte hore. Tajne som dúfala, že ho bastarda zobudím. „Tommi,“ snažím sa znieť veselo, ale slová mi viaznu v krku. „Stretla som nejakých mladých pánov. Vraj si im volal...“

„Volal.“

„Že sa chcú stretnúť.“

„Áno.“

„A mne si nič nepovedal.“

„Nezdvíhala si.“

Žeby som sa nakoniec mýlila? Stále ma z tej trojice mrazí, ale – žeby temné deti boli naozaj zákazníkmi? Žeby sa rysovali ďalšie rýchle peniažky? Sú to predsa študenti. Tommi mi sľúbil doučovanie, nie?

„A ja že ma sledujú,“ špitla som, „vravel si, že ma sledujú!“

„To áno. Teraz už áno.“

Čo práve povedal?

„Prečo by to robili?“

„To neviem, Holka, nech ti to vysvetlia oni, mňa to nezaujíma. Ale chodí za tebou aj jeden pán od bezpečnosti. Bol som s ním celú noc, je to náhodou prima chlapík. Vraj mu EuroSec nedal ani na lístok do klubu, tak tam musel na teba celý čas čakať, a ja som sa o neho staral... Nerob mu zle, Holka, keď sa k tebe prizná... Buď dobrá...“

„No veď hej. Poznám ho?“

„Daj pokoj, idem spať.“

„Že on sedel v Ilave?“

„Kde? Ale áno. Tak vidíš, poznáš ho. Odkiaľ o ňom vieš?“

„Skrátka viem. Utekám na autobus, Tommi...“

„Tak bež! Drž sa, Holka!“

Skladám telefón, mrknem na čas – mám ešte päť minút. Predo mnou je posledná temná ulička a na jej konci sa do výšin týči schodisko na stanicu. Po pravej strane je železničný podjazd na Jaskov rad a po ľavej sa cesta tiahne smerom na Šancovú, k veleslávnemu Hostincu Rýchlik: Kultúrno-spoločenskému uzlu bratislavskej smotánky.

Znova sa strácam v polo-spánku. Myšlienky sa mi motajú a žvachlia ako staré káble; ťahajú sa a krúčia do nezmyselných zhlukov slov. *Rýchlik... Ako dlho som tam nebola*, rozmýšľam, sama neviem o čom. Musím spomaliť, vydýchať zo seba jedovatý sentimentálny ošiaľ.

Potrebujem sa zorientovať.

Stojím uprostred schodiska, od podjazdu na sto krokov. Musela som dostať mikro-skrat. Vracajú sa mi halucinácie. Po strane vidím – dievčatko – také drobnučké, možno nást'ročné, nohy ako paličky, a cez plecيا má prehodený dvadsať-kilový bicykel. V lejaku a v slote sa s ním štviera za mnou na stanicu, ledva že ju stehná unesú.

Blúznim, vravím si. Strácam sa.

„A či ty, bláznivé stvora, nechceš pomôcť?“ pýtam sa nesmelo, slová splývajú so šumom dažďa.

„Nie, vďaka, neváži to dvadsať kilo.“

Ako vraví, viac nepotrebujem počuť, ja sama sa predsa hore vyškrabem len zázrakom... Jeden schod... Druhý schod... V bruchu mi žblnká, kolená protestujú, a kontrolu si vynucuje autopilot. Blíži sa definitívny blackout, bezpečnostný shutdown systému. Telo hlási, že myseľ zradila, že myseľ sa opila, a domov trafí lepšie samo o sve, bez rozumu, bez vedomia.

„Hej ty! Čo tam ideš jak buzerant!“

Ďalšia halucinácia?

To jačí, reve, kýsi besný zver. Znova sa otáčam, ale tam nikoho nieto, nevidím zdroj hluku. „Na mňa vravíš?“ pýtam sa do tmy.

„!!!“ vreští pojašenec, bohaté nadávky sa mi kalia v pivnom závoji. „Zlez sem, buzerant! Zlez sem!“

Skutočne mám vidiny. Zídem o schodík-dva nižšie, púlim oči, a tam on stojí – pri taxíkoch, so šoférmi pofajčieva. Boxer v ženských šatách. Chlapík, a či škaredá žienka, ktorú som v klube urazila, potom opustila, a napospas vyhadzovačom ponechala.

To mi snád' len chl'ast pletie zrak, vravím si, schýza sa ma chytá. Zídem teda o ďalšie schodíky, a potom ešte nižšie, úplne dole, a o krok-dva ďalej, než by som naozaj chcela... A je to naozaj on, v celej kráse. Len make-up má peťuch okolo úst rozmazaný, akoby... Och. Ach tak. Až ma strasie.

Nie je ľahké ma vyľakať, no teraz robím rázne čelom-vzad a nechávam vyparádeného pána tam kde je, v ľúbivom objatí pupkatého taxikára.

Nebudem sa ja naťahovať s chlapmi v ruji.

„Pani, ide vám autobus!“ kričí na mňa od stanice dievčatko. Žabka medzičasom vyskákala až úplne hore, a teraz sa tam vznáša na svojom storočnom bicykli.

Zapriem sa do schodov, čo klíbi stačia, a naozaj. Na zastávke už stojí konvoj nočákov; šoféri nakladajú znavených zákazníkov a jeden za druhým sa strácajú v mestských diaľavách. Kým sa k nim dovalím, nástupisko je prázdne.

Nestalo sa mi to prvýkrát. Nakoniec – neprekáža mi to. Rada sa prechádzam po nociach peši. Pol hodinka chôdze vyľudnenou nočnou Bratislavou; na ulici som len ja, moje popletené opité myšlienky a nekonečný vesmír nado mnou... Koncert nech bral čert, ale *to ticho po ňom* – to daždivé prázdno mi na chvíľu opäť vracia pocit žitia, pocit bytia v tomto hlúpom blázinci.

„Ako teraz pôjdete?“ pýta sa dievča.

„Peši,“ čumím na ňu. Čo tu ešte robíš?

„Až do Záhorskej Bystrice?“ usmeje sa nešťastne a v hlave mi zapadne koliesko.

Zo Starej stanice idú mojim smerom tri cesty. Jaskov rad (ponad železnicu) som vylúčila okamžite. Boxerov hlas ma stále máta, touto cestou nie.

Mohla by som vybehnúť pod Slavín, k hotelu Funus, a odtiaľ po Prokopovej, príjemnou tichou milionárskou štvrťou. Lenže nechce sa mi ísť do kopca, nie dnes. Noha ma odiera, fialový palec sa nafukuje, a vôbec, do ďalšieho autobusu mám čas. Môžem ísť pomaly, pomaličky, popri prázdnej šesťprúdovke na Pražskej.

Dievčatko na mňa stále smutne hľadí.

„Idem len po Patrónku,“ vravím. „Nemusíš ma sledovať až domov,“ ukludňujem ju a viditeľne sa jej uľaví. „Ty patíš k tým profesorom?“ pýtam sa, nech nám cesta ubieha rýchlejšie. Žabka prikyvuje. V tichosti tlačí bicykel vedľa mňa.

„Všetci ste *pokazení*,“ uvažujem nahlas. „Dali ste sa dohromady. Cez Toma ste sa dozvedeli o mne. A teraz ste sa na mňa zavesili.“

Dievčatko mlčí, ale načo sú nám dvom slová, keď máme naše spotvorené, psychopatické mozgy. Stačia nepatrné pohyby, jemné gestá, výrečný pohľad alebo jednoslabičné vzdychy. Práve som stretla svoju prvú rozumnú bytosť v kráľovstve ľudoopov, a nie je to žiadny prelud, ale hneď všetkých šprtov princezná – pred Haváriou predsa chodila na STÚ.

Žabka samozrejme nie je z nášho mesta. Cez prázdniny, keď horel Nový Štajn, tu zostala len kvôli práci. Prespávala na internátoch na Bernolákovej a Ukrajincov mala krížom cez dvor, každé ráno sa zobúdza s výhľadom priamo na fabriku.

Dnes by bola celkom isto mŕtva, keby sa počas prvej explózie práve nesprchovala. Tlaková vlna povyrážala v celej budove okná, zdemolovala izby a dokorán vystavila internát výparom z horiacich skladov. Behom prvých piatich minút dostali študenti väčšiu dávku kávy, než ja za celé doobedie.

Dievča nevie, čo bolo „potom“. Keď z budovy utekala, spomína si na dorezanú kamarátku tackajúcu sa po chodbe, spolubývajúcu v kóme... Na nahého chalana, cudzinca, ktorý sedel vo vyvalenom okne, nohy mal

spustené dole a nepríčetne búšil do laptopu. Odvtedy nikoho z internátov nestretla. Zmizli. Vyparili sa.

„Bez stopy?“ krútim hlavou.

„Hmpf.“

„Chápem.“ Žabka má pravdu. To nie je náš problém, starať sa musíme v prvom rade o živých. O nás. Kým sme prišli na Patrónku, môj naivný plán na útek do Uruguaja dostal nové epické obrysy:

Odrazu sme boli ôsmi.

Autobus do Záhorskej je na moju radosť takmer prázdny, vezie sa v ňom len Šupák z Ilavy a oproti nemu sedí jeho umorený kamarát úradník; vezú sa a hromžia si pod fúzy. Čakali na mňa celú noc. Čakali na mňa v Ymce, čakali na mňa na stanici, a teraz na mňa čakajú tu, ako päť na oku. Nevládzu ďalej, lámu sa, chúdence sa márne snažia zmiznúť, vymazať sa mi z dohľadu.

Sadám si k nim, zatláčam Šupáka ku oknu i priviniem si ho ako bábo k vlastnej hrudi – briadku mu zvieram v prstoch a hľadím mu priamo do očí; chcem mu všetko vysvetliť, celý životný príbeh mu vyrozprávať; a veru mu ho aj poviem, a potom ešte niečo navyše: Že muž mi odišiel do Afriky stavať čínske železnice; že dva roky je nezvestný; že Číňan vraví „muž je živý a snáď i zdravý“; a že si ho vzali na doživotie. Ja nešťastnica som tu sama zostala, a teraz sa bez pomoci starám o tri deti. Chlapa mi nieto a vdova pritom nie som, beda, čo si ja počnem, v tomto veku!

Šupák sa bezmocne krčí, krúti, až sa napokon predsa zlomí, roztaje, „dobre, dobre,“ zamručí.

„Čo odo mňa chcú esecáci?“ pýtam sa.

„Čo by chтели,“ nervózne klope prstom po skle. Poštuchnem ho trochu laktom – *no tak!* – nech sa riadne vyrozpráva, nech to v sebe nedusí: „Já ťa mám len sledovať, Chotinská,“ bráni sa. „Čo já vím. Dyž tak, mám ťa skúsiť naverbovať,“ ukáže prstom na kamaráta.

Zvalím sa do sedadla a zhlboka vydýchnem. Tak je to teda. Letenky, pasy sa mi pred očami rozplývajú do stratena; letiská zatvárajú brány. Je mi na zvracanie. Tommi vravel pravdu. Tak nakoniec po mne naozaj išli. Nieko, nejaký horlivec dal bezpečnosti na mňa skvelý tip („slobodná matka, nestály príjem, perspektívny kolaborant“) a EuroSec si o mne otvoril *Spis*. Bez razítka ma teraz esecáci nepustia ani do susednej ulice, a nie ešte do Južnej Ameriky.

Mala by som zúriť, mala by som lámať väzi, ale zombík vo mne len znudene zíva. Viem, čo je EuroSec zač. Väčšinu rozpočtu minú na konferencie, obedy a bonusy pre eurokratov, kým zvyšok agentúry sa bije o každé dva centy. Zostane im dosť akurát na – Šupáka, napríklad.

Alebo na mňa.

„Neni sú tak zlí, Chotinská,“ vraví, „dyť platia, ne? A já vidím, že jsi na mizine. Každý peníz je dobrý, Lucka, voni se vo svi staraj.“

Súhlasím; prikyvujem, že má pravdu. *Ja sa nevzdám tak ľahko*. Tie svine... Tie hovädá. Toto im neprejde. Zistím si, kto sú – oni – koho ruka má pečiatkovať môj život, a potom...

„Počuj,“ hovorím, v dlani mu drtím zápästie. „Bud' kamarát, hej? Povedz mu...“ kývnem hlavou na úradníka.

...že vždy som bola anarchistkou...

...že to beriem.“

A odteraz som udavač.

Michal Cagarda

Bratislava, nov 2016, feb-jún 2019, dec 2019